

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ ІНСЕКТИЦИДІВ ПРОТИ КОМАХ-ФІТОФАГІВ СМОРОДИНИ ЧОРНОЇ

Шерегій Ю.Я., Чебан О.О.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Смородина є однією з провідних ягідних культур в Україні. Це культура великих потенційних можливостей. Світовий досвід показує, що існують великі можливості збільшення врожайності її сортів, зокрема смородини чорної та червоної. Як і більшість культур, смородина суттєво втрачає в урожайності від діяльності різноманітних комах-фітофагів, які можуть також вплинути на якість ягід, що негативно відобразиться на їх вартості. Найбільш дієвими заходами знищення шкідників є інсектициди, обприскування рослин якими дає можливість майже повністю захистити рослини. Однак, використання тільки хімічних засобів захисту не завжди можливе враховуючи, що більшість фітофагів може розвиватися у період дозрівання ягід, що унеможлиблює повноцінне застосування хімічних токсинів без порушення регламенту періоду очікування. Таким чином, заміною їх можуть слугувати деякі інсектициди біологічного походження, які не викликають небезпеки для майбутньої продукції у контексті її споживання.

Метою нашої роботи було встановлення ефективності застосування окремих хімічних та біологічних інсектицидів проти шкідників смородини в умовах Ужгородського району. Дослідження проведені протягом вегетаційного періоду 2020 року. В якості препаратів використано хімічні інсектициди Актелік, Каліпсо та біопрепарати Актофіт, Гаупсин. Контроль – обробка водою. Повторність досліду трикратна, розміщення варіантів та повторностей – рандомне.

За результатами фітосанітарних обстежень насаджень встановлено, що основними комахами-шкідниками на смородині є представники довгоносиків та попелиць. Причому поява довгоносиків на кущах рослин зафіксована у період розпускання бруньок, тоді як попелиці виявлені на місяць пізніше. Серед довгоносиків найпоширенішим видом був сірий бруньковий довгоносик, а попелиці були представлені одним видом – попелиця велика смородинова.

Хімічні інсектициди при разовому застосуванні на стадії розпускання бруньок належно контролювали рівень чисельності довгоносиків причому, обидва препарати (Актелік та Каліпсо) показали технічну ефективність на рівні 100%. Біологічні інсектициди Актофіт та Гаупсин та хімічний препарат Каліпсо при використанні їх проти попелиць здатні знищувати попелиць у межах 80-100%,

однак тривалість дії біопрепаратів не перевищує 8-10 днів, що потребує додаткового застосування препаратів. Враховуючи, що попелиці дають до 6-8 генерацій, застосування біопрепаратів у період дозрівання смородини дає змогу отримати екологічно безпечну продукцію, оскільки використання більшості хімічних пестицидів не дозволено за 25-30 днів до збору врожаю.